

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze ve veřejném zasedání konaném dne 9. září 2025 projednal odvolání, které do rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. listopadu 2024, číslo jednací 16T 12/2014-27861, v trestní věci [údaje o účastníkovi] státního zastupitelství v Českých Budějovicích v neprospěch obou obžalovaných, a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání státního zástupce jako nedůvodné zamítá.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen, „KS“ nebo, „krajský soud“) byli obžalovaní [příjmení] [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení] podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěni obžaloby státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích ze dne 25. 4. 2014, sp. zn. KZV 68/2011, pro jednání spočívající v tom, že v době nejméně od 1. 11. 2007 do 4. 8. 2008 jako statutární zástupci (jednatelé) obchodní společnosti CBPS, s.r.o., se sídlem Žižkova 309/12, České Budějovice, IČ 14502992, v úmyslu obohatit tuto obchodní společnost, telefonicky, osobně, písemně či prostřednictvím svých zaměstnanců objednávali a následně odebírali služby a zboží související s jejich podnikatelskou činností v oblasti stavebnictví, které se zavazovali v pevně stanovených lhůtách splatnosti uhradit, ačkoli si byli vědomi velmi špatné ekonomické situace obchodní společnosti CBPS, s.r.o., a nejdéle od 1. 9. 2007 již věděli, že finanční situace firmy je na hranici možnosti dalšího pokračování v podnikatelské činnosti a že nebudou schopni ve lhůtě splatnosti ani později dostát sjednaným závazkům z důvodu nedostatku finančních prostředků, přičemž dodavatelům zboží a služeb tuto skutečnost zatajili a takto, blíže v rozsudku specifikovaným způsobem ve vztahu ke konkrétním poškozeným, způsobili poškozeným škodu v celkové výši nejméně 302 283 290 Kč, když tato byla po četných urgencích následnými úhradami, zápočty a plněním z reorganizačního plánu snížena na částku ve výši nejméně 201 807 460 Kč, neboť soud učinil závěr, že v žalobním návrhu označený skutek, v němž byl spatřován zločin podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku, není trestným činem.

2. Výrokem podle § 229 odst. 3 tr. řádu odkázal 117 zde blíže specifikovaných poškozených s jimi uplatněnými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Rozsudek právní moci nenabyl, když jej v zákonem stanovené lhůtě napadl odvoláním v neprospěch obou obžalovaných státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích, a dále poškozená Senior, spol s r.o., se sídlem Do Mladého 436, Stará Pohůrka, 370 06 Srubec, IČ 47238852, prostřednictvím svého jednatele Ing. [jméno] [příjmení].

4. Pokud jde o opravný prostředek poškozené Senior, spol s r.o., tyto v tomto rozhodnutí blíže prezentovány ani rozebírány nebudou, neboť Vrchní soud v Praze (dále jen, „VS“ nebo, „vrchní soud“) svým usnesením ze dne 11. 8. 2025, č.j. 12 To 14/2025 - 28103, odvolání poškozené podle § 253 odst. 1 tr. řádu jako podané osobou neoprávněnou zamítl.

5. Odvolací námítka státního zástupce lze shrnout následovně: Státní zástupce nejprve shrnuje dosavadní průběh trestního řízení, a své odvolání směřuje do zprošťujícího výroku o vině a v důsledku toho současně i proti výroku adheznímu. Úvodem konstatuje, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, netrpělo žádnými podstatnými procesními vadami, přičemž je přesvědčen, že rozsah dokazování byl v optice charakteru a specifik projednávané věci dostatečný, aby soud mohl vynést meritorní rozhodnutí. Státní zástupce se však domnívá, že nalézací soud po provedeném dokazování učinil nesprávná skutková zjištění a nesprávně právně

posoudil skutkový děj, jak tento vyplynul z provedeního dokazování, přičemž se nedostatečně vypořádal se všemi okolnostmi zásadními pro rozhodnutí ve věci samé. Je přesvědčen, že provedeným dokazováním byly zjištěny skutečnosti, které odůvodňují dovození trestní odpovědnosti obou obžalovaných ve smyslu podané obžaloby.

6. Co se týká konkrétních námitek, pak státní zástupce v první řadě zdůrazňuje, že je zřejmá role obou obžalovaných ve společnosti CBPS, s.r.o. (dále jen, „CBPS“), kdy to byli především oni, kdo za společnost právně jednali, tedy jejich role byla klíčová, neomezovala se jen na formální postavení statutárního orgánu, oni naopak byli osobami fakticky zodpovědnými za chod společnosti po právní a ekonomické stránce. Nebyli odtrženi od reality finanční a obchodní situace CBPS, o čemž svědčí zmínky svědků z řad zaměstnanců i jejich obchodních partnerů (zároveň se průběžně konaly porady managementu společnosti) – obžalovaní tak měli průběžný a reálný přehled o ekonomickém stavu a výhledech dalšího vývoje společnosti. Následně státní zástupce připomíná, že obžalovaní byli zkušenými manažery v oblasti stavebnictví s vnitřním a velmi hlubokým vhladem do fungování společnosti CBPS. Oba obžalovaní byli od února, resp. března, roku 2007 jedinými společníky a jedinými jednatelem jmenované společnosti, tudíž uplynula dostatečná doba k tomu, aby se obeznámili i s údaji a skutečnostmi, které by jim snad mohly být dříve neznámé. Dále státní zástupce opět poukazuje na dobrou informovanost obžalovaných stran finančních záležitostí a stavu účtu u bankovních institucí ve vztahu ke schopnosti hradit splatné finanční závazky společnosti. Zároveň dodává, že ztrátovost nasmlouvaných zakázek obžalovaným byla známa, což zmiňovali oni sami, přičemž nelze přehlédnout petice v důsledku obav zaměstnanců o osud společnosti. Tato existence povědomí obžalovaných o ekonomické situaci je podporována sanačními opatřeními obžalovaných – nicméně neúčinnými, přičemž s jejich možným neúspěchem mohli a měli možnost kalkulovat. K tomu státní zástupce dodává, že poškození takové povědomí neměli a byla jim tak odepřena možnost rozhodnout se svobodně se znalostí všech okolností, zda smlouvy uzavřít. Sanační opatření obžalovaných nebyla takového charakteru, aby obžalovaným dávala dostatečnou jistotu, o kterou by se mohli opírat. Následně odvolatel shrnuje, že v projednávané věci byla obžalovaným kladena za vinu trestná činnost spáchaná ve formě nepřímého úmyslu. Pro dovození jejich trestní odpovědnosti není dle státního zástupce překážkou okolnost, že jejich primární snahou bylo zachovat fungování společnosti. Plánovaný zisk z budoucích zakázek, k jejichž realizaci zatím přistoupeno nebylo, nejde dle státního zástupce bez dalšího považovat za událost, kterou by bez dalšího bylo možno pojmenovat jako skutečnost, vylučující zavinění ve formě nepřímého úmyslu. To, že došlo nakonec k insolvenčnímu řízení, nelze považovat za okolnost nepředvídatelnou, naopak s touto možností při vědomí přetrvávajících dluhů museli obžalovaní počítat. Obžalovaní prvotně chtěli řešit nepříznivou situaci CBPS refinancováním u bankovních ústavů, přičemž z provedených důkazů je zřejmé, jak tato jednání skončila. Za stěžejní z výsledku svědka [příjmení] [příjmení] státní zástupce považuje jím interpretovanou část, kde sděloval, že pro případ neúspěšnosti jednání neexistoval záložní plán. Dále státní zástupce poukazuje na slova svědkyně [příjmení], dle které byla avizována nutnost navýšení úvěrové linky, protože se dané navýšení muselo zdát zainteresovaným osobám jako skutečně klíčové. Odvolatel poukazuje i na vyjádření svědkyně [příjmení] [příjmení], dle které probíhalo individuální hodnocení v rámci podrobně nastaveného systému kontroly rizik pohledávek stran CBPS – zde postrádá logiku, proč by banka nepokračovala v úvěrování společnosti, pokud by nebyla ekonomická situace společnosti špatná. Státní zástupce opět poukazuje na vyjádření svědka [příjmení] [příjmení], dle kterého situace CBPS byla řešitelná, nicméně za současného poukázání na proběhnuvší insolvenční řízení ve formě reorganizaci, což samo o sobě ovšem z hlediska naplnění skutkové podstaty podvodu dle názoru státního zástupce příliš neznamena.

7. Další stěžejní opatření, které mělo zvrátit vývoj společnosti CBPS, bylo vyhledání strategického partnera. Dle názoru státního zástupce příslušná jednání nejméně do doby, než by tato vyústila v nějakou hmatatelnou a právně vymahatelnou smlouvu, nemohou představovat okolnost, která

by mohla u obžalovaných vyvolat důvodné přesvědčení, že jsou příslušná rizika definitivně zažehnána a že jimi řízená společnost může i při své ekonomické situaci dále podnikat a odebírat zboží a služby – kdykoli tato jednání mohla ustat bez dosažení kýženého výsledku, jak se nakonec i skutečně stalo. Nelze pak dle státního zástupce odhlédnout od toho, že onen strategický partner nakonec získal řadu klíčových pracovníků CBPS včetně jejich znalostí a neformálních kontaktů, aniž by musel přejímat závazky tížící tuto společnost. Odvolatel se také nedomnívá, že příčinou všech problémů společnosti byl přístup společnosti U, je naopak přesvědčen, že podniknutá sanační opatření byla projevem vědomí obžalovaných o ekonomickém stavu a vývoji společnosti, jakkoli nerozporuje to, že tato opatření byla provedena ve snaze odvrátit či alespoň zmírnit negativní vývoj společnosti CBPS – obžalovaní však nemohli mít jistotu, že se tato opatření podaří realizovat, či že přinesou kýžený účinek. Jedná se tak o událost nejistou, hypotetickou, jejíž existence nevylučuje dovození nepřímého úmyslu, a to i při kumulativní aplikaci opatření realizovaných ze strany obžalovaných. Státní zástupce namítá, že nalézací soud se s otázkou výrazné spekulativnosti opatření dostatečně nevypořádal, tedy jeho odůvodnění je v tomto ohledu nedostatečné a zdůrazňování významu podniknutých opatření nesprávné.

8. Dle odvolatele se lze ztotožnit s tím, že obžalovaným nelze vytýkat, že byli nečiní, nelze jim přičítat vznik všech problémů, které vyústily v ekonomický kolaps – nicméně to obžaloba neklade za vinu, netvrdí ani, že by oni byli nečiní a společnost po zjištění problémů nechala bez dalšího svému osudu. Podstata obžaloby spočívá v tom, že svým spolukontrahentům zatajovali svou nepříznivou situaci a rizika s ní spojená, tedy existenci rizik, že za poskytnutá plnění spolukontrahentům nebude poskytnuta sjednaná protihodnota. Pokud by tuto situaci alespoň v hrubých rysech sdělili, bylo by možno se ztotožnit se závěrem o absenci trestněprávního charakteru, k čemuž ovšem nedošlo.

9. Stran znaleckého zkoumání akcentuje odvolatel tu část, kdy se u posudku MBM-Hopet podává, že společnost CBPS nedisponovala pohotově použitelnými finančními prostředky k úhradě závazků po lhůtě splatnosti více jak 90 dnů od září 2007, když tento stav byl setrvalý až do okamžiku zjištění úpadku. Znalci uzavřeli, že CBPS sice byla schopna další podnikatelské činnosti, ovšem pouze za předpokladu zvýšení rentability svého podnikání, které by bylo podpořeno dostatečným cash-flow k překonání problémů s likviditou, ať už ze strany financujících bankovních ústavů, tak i případně dalších potenciálních investorů či věřitelů – tedy při splnění dalších podmínek, které mohly a nemusely nastat, a jak se nakonec ukázalo, nenastaly. Dané však poškození v době svého plnění nevěděli. Pokud se jedná o znalecký posudek zpracovaný prof. Ing. [jméno] [příjmení] [jméno], DrSc., z oboru ekonomika, státní zástupce uvádí, že posudek obsahuje řadu vyjádření k právním otázkám, což do kompetence znalce nespadá. Ve vztahu k tomuto znaleckému posudku akcentuje část, kde znalec hovoří o tom, že se CBPS, resp. obžalovaní, pohybovali v oblasti obvyklého podnikatelského rizika. Dle státního zástupce subsumpce konkrétní ekonomické situace či kroků managementu společnosti pod tuto kategorii je věcí podléhající poměrně subjektivnímu hodnocení, jež není pevně opřeno o konkrétní exaktní ukazatele. Dále ve svém odvolání hovoří o podnikatelském riziku, přičemž uzavírá, že není bezbřehé, a pokud nalézací soud uvádí, že se jeví žádoucím, aby stavební zakázky byly dokončeny, pak nelze takovou úvahu akceptovat z hlediska jednotlivých poškozených, když tímto způsobem se může zvyšovat škoda u jednotlivých třetích subjektů, případně jejich okruh rozšiřovat o zcela nové subjekty. Obžaloba nevytýká, že společnost podstupovala podnikatelské riziko, ale že toto přenášela na jiné subjekty bez jejich vědomí a souhlasu. Státní zástupce poukazuje, že sám prof. [příjmení] ve svém posudku užil pouze termínu „bylo možno očekávat“ a vychází z kumulace nasmlouvaných a i, výhledově dalších zakázek“ jako předpokladu pro uhrazení všech oprávněných a nesporných závazků – za tyto závazky považuje ty úspěšné v insolvenčním řízení. Dle odvolatele není přitom bez dalšího vůbec rozhodné, jaké pohledávky byly či nebyly popřeny v rámci insolvenčního řízení, případně v jaké výši, a to s ohledem na právní úpravu prejudiciálních otázek. Okolnost existence jednotlivých pohledávek determinuje

existenci jednotlivých dílčích útoků a je tak otázkou, na níž závisí výrok orgánů činných v trestním řízení o případné vině obžalovaných. Insolvenční řízení klade důraz na aktivní přístup jednotlivých věřitelů, pročez ani laxní přístup či dokonce úplná nečinnost jednotlivých věřitelů v insolvenčním řízení nikterak nemusí vylučovat existenci závazků stěžejní z hlediska trestního řízení.

10. Dále se státní zástupce vyjadřuje k tzv. pozastávkám, kdy je třeba vzít v úvahu charakter takového aktiva – nejde o likvidní zdroj, naopak jsou obvykle determinovány delší dobou a nelze stoprocentně počítat s tím, že budou vyplaceny, což vyplývá z jejich podstaty a smyslu. Následně zdůrazňuje, že závěry znalce o pozdějším okamžiku úpadku CBPS nejsou z hlediska naplnění skutkové podstaty určující – tato skutečnost není pro závěr o podvodném úmyslu obžalovaných rozhodující; stěžejní je to, zda byl obviněný v době učinění nabídek minimálně srozuměn s tím, že poškozeným nezaplatí s ohledem na tehdejší finanční a majetkovou situaci společnosti nehledě na okamžik úpadku. Nelze také odhlédnout od charakteru a skladby jmění společnosti, zejména likvidity aktiv, cash-flow a dále zadluženosti v předmětném období, včetně otázky charakteru a rozsahu zajištění nemovitých věcí.

11. K argumentaci nalézacího soudu judikaturou ohledně vlivu okamžiku vzniku smluvního vztahu z hlediska přítomnosti počátečního trestněprávně relevantního úmyslu státní zástupce uvádí, že jde v konkrétní věci o poměrně specifický případ. CBPS totiž pokračovala v podnikatelské činnosti a rozšiřovala okruh svých závazků i poškozených subjektů, přičemž po datu, k němuž obžaloba vztahuje začátek trestněprávně relevantního období, nebyli poškození upozorňováni na změnu situace a nebyl jim dán prostor se snažit o ukončení smluvních vztahů a minimalizaci ztrát. CBPS na trhu měla specifické postavení, když byla jedním z dominantních subjektů, což ovlivnilo míru obezřetnosti a opatrnosti při uzavírání smluvních vztahů ze strany obchodních partnerů. Opět zde státní zástupce připomíná petici, z níž lze usuzovat, že přinejmenším v okruhu pracovníků CBPS již tehdy panovaly pochybnosti o ekonomické kondici a správnosti jejího fungování.

12. Dále státní zástupce kromě subjektivní stránky, která se jeví jako stěžejní otázka, považuje za naplněné i další znaky skutkové podstaty trestného činu podvodu, a to u obou obžalovaných, a sice objekt a objektivní stránku. Uvedení v omyl též považuje za naplněné, neboť obžalovaní zamlčovali skutečnou, a to nikoli příznivou ekonomickou situaci, kdy naopak dle některých svědků dokonce ubezpečovali o bezrizikovitosti spolupráce. Dále, i kdyby jednání za společnost vedl fakticky někdo jiný, je nutno to klást obžalovaným k tíži, neboť oba o tom museli jako statutární orgán vědět a nijak nezakročili, naopak výslovně či mlčky dané aprobovali, kdy nešlo o exces, ale o systematický způsob, jakým byla společnost vedena. Státní zástupce považuje otázku existence dluhů za kruciální z hlediska posouzení, zda smluvní vztah uzavřít, kdy je pravdou, že není běžné podrobně osvětlovat aktuální stav své ekonomické situace, nicméně stačilo dané nastínit alespoň v hrubých rysech.

13. Následně se odvolatel věnuje otázce škody, která dle něj bezpochyby vznikla. Má za to, že u některých drobnějších subdodavatelů škoda nebyla marginálním problémem, ale z povahy věci se musela podstatným způsobem promítnout do jejich celkové ekonomické situace (např. svědek Ing. [příjmení], který zmiňoval kromě bezprostředního ohrožení samotné další existence poškozené společnosti i možnou újmu spočívající v ohrožení renomé společnosti; případně někteří zdůrazňovali i navazující komplikace související se statutem plátců DPH). Dovozena je zde i kauzalita mezi podvodným jednáním a majetkovou dispozicí poškozených. Dále bylo prokázáno, že došlo k obohacení CBPS – společnost za níž obžalovaní jednali, odebrala zboží a služby od svých obchodních partnerů coby dodavatelů, aniž by provedla sjednané protiplnění, tudíž se tímto způsobem obohatila.

14. Státní zástupce považuje jednání obžalovaných za společensky velmi škodlivé, překračující meze neetického jednání, a tak nabylo vyložené kriminální povahy. Poukazuje na subsidiaritu

trestní represe tím, že insolvenční řízení není překážkou pro vedení trestního stíhání. Zároveň nelze shledat, že poškození zjevně nedbali zásady *vigilantibus iura*, když obžalovaní neupozorňovali na reálnou ekonomickou situaci. Poškození vstupovali do obchodních vztahů v rámci běžné podnikatelské činnosti, nebyly jim známy problémy jmenované společnosti, přičemž společnost dokonce pomluvy rozporovala. Okruh poškozených je od drobných subjektů až po velké obchodní společnosti, součásti nadnárodních holdingů. Snaha poškozených přimět společnost o zaplacení se neseťkala s úspěchem, ba naopak byli vybízeni k dokončení děl – u poškozených nešlo o lehkovážnost a zanedbání elementární opatrnosti, přičemž na tom nemůže změnit nic ani to, že někteří pokračovali v obchodní spolupráci, neboť jim bylo průběžně slibováno, že jim bude zaplaceno. Na uvedeném nemění nic ani to, že ve sbírce listin v obchodním rejstříku byly prezentovány účetní závěrky a související ekonomické dokumenty, neboť od jednotlivých poškozených nelze vyžadovat, aby před uzavřením smluvního vztahu sami aktivně takové dokumenty vyhledávali a vyhodnocovali. Již v obecné rovině tyto účetní aspekty nemusí být srozumitelné pro velkou část osob či podnikatelských subjektů, navíc tyto ilustrují ekonomickou kondici k určitému datu, od něhož se může ekonomická situace právnické osoby výrazně změnit. Z výše uvedených důvodů pak státní zástupce považuje za nesprávný i výrok o náhradě škody.

15. S ohledem na vše výše uvedené státní zástupce navrhuje, aby Vrchní soud v Praze ve vztahu k oběma obžalovaným podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. řádu napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 tr. řádu ve spojení s § 259 odst. 5 písm. a) tr. řádu věc vrátil Krajskému soudu v Českých Budějovicích jako soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

16. Vrchní soud v Praze postupem podle § 254 odst. 1 tr. řádu z titulu odvolání státního zástupce přezkoumal napadené výroky rozsudku soudu prvního stupně a přezkumu podrobil i řízení, které jeho vydání předcházelo. Učinil závěr, že odvolání je třeba zamítnout, protože není důvodné.

17. Shora zmíněným přezkoumáním napadeného rozsudku a jemu předcházejícího řízení bylo zjištěno, že toto řízení netrpí procesními vadami, které by byly vážnými do té míry, že by mohly mít za následek nesprávnost některého z rozsudečných výroků a představovaly tak titul pro jeho zrušení. Nalézací soud postupoval v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu a nebylo zjištěno, že by práva procesních stran, zejména práva obžalovaných na obhajobu a zákonný proces, byla jakkoliv porušena.

18. Odvolací soud dále seznal, že soud prvního stupně ve věci shromáždil důkazy v rozsahu, vyžadovaném ustanovením § 2 odst. 5 tr. řádu, tedy v rozsahu, který je plně postačující k tomu, aby tomuto soudu umožnil učinit ve věci rozhodnutí, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Důkazní materie, kterou měl k dispozici, byla tedy zcela náležitým podkladem pro rozhodovací činnost nalézacího soudu.

19. Výsledkem přezkumného řízení odvolacího soudu je dále zjištění, že provedené důkazy následně krajský soud vyhodnotil způsobem plně konformním ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, tedy jednotlivě i v jejich souhrnu, ve vzájemných souvislostech a vazbách, a učinil ve věci správné skutkové i právní závěry. V tomto ohledu lze tedy v plném rozsahu odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku (konkrétně zejména na odst. 6. až 733 na str. 176 – 363 rozsudku, kde soud představuje a rozebírá jednotlivé důkazní prostředky, a odst. 734. až 795. na str. 363 – 376, kde prezentuje své hodnotící úvahy a závěry ve vztahu k otázce naplnění jednotlivých pojmových znaků skutkové podstaty inkriminovaného trestného činu a ke zprošťujícímu titulu svého rozhodnutí), s nímž se odvolací soud plně ztotožňuje.

20. Odůvodnění rozsudku krajského soudu není na tomto místě zapotřebí obsáhleji citovat, postačí na toto odkázat, jak bylo učiněno shora. Uvedený postup je aprobován i judikaturou Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR, vycházející z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen, „ESLP“), z níž se podává, že odvolací soud se při zamítnutí odvolání

v principu může omezit na převzetí odůvodnění soudu nižšího stupně (srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 5 Tdo 86/2002, usnesení ÚS ČR sp.zn. II.ÚS 2947/08, a konečně zejména rozhodnutí ESLP ve věci Garcia vs. Španělsko).

21. Nutno též již na tomto místě připomenout, že tato trestní věc se před Vrchním soudem v Praze jako soudem odvolacím ocitá již potřetí. Nejprve rozsudek KS České Budějovice ze dne 25. 4. 2017, č.j. 16 T 12/2014 - 26471, byl k odvolání obou obžalovaných a státní zástupkyně KSZ České Budějovice usnesením VS v Praze ze dne 25. 8. 2021, sp.zn. 12 To 51/2020, podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) a f) tr. řádu v celém rozsahu zrušen a věc podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrácena soudu prvního stupně, aby v ní učinil rozhodnutí nové. Podruhé byl v dané věci rozsudek KS České Budějovice ze dne 14. 3. 2023, č.j. 16 T 12/2014 - 27298, zdejší soudem k odvolání obou obžalovaných, státního zástupce a poškozené SENIOR, spol. s r.o., podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c), d), e) tr. řádu opět v celém rozsahu zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně, aby ji znovu projednal a rozhodl.

22. V daném řízení nalézací soud nyní přezkoumávaným rozhodnutím meritorně rozhodoval po kasaci svého předchozího rozhodnutí ve veřejném zasedání, přičemž byl odvolacím soudem ve smyslu § 264 odst. 1 tr. řádu zavázán právními názory a veden ke zhojení vad, kterými předchozí zrušené rozhodnutí trpělo – tedy byl upozorněn na okolnosti, ve kterých směrech má řízení doplnit nebo čím se má zabývat znovu, aniž by odvolací soud jakkoli uděloval závazné pokyny stran způsobu hodnocení důkazů. Nalézací soud v tomto ohledu postupoval důsledně, když akcentoval a napravil jednotlivé vady dříve učiněného rozhodnutí, přičemž lze nyní konstatovat, že napadenuté rozhodnutí je v plném rozsahu přezkoumatelné. Nalézací soud vyhodnotil všechny provedené důkazy jednotlivě, přičemž tyto podrobil hodnocení i v kontextu s důkazy ostatními. Důsledně se pak zabýval i otázkou právní kvalifikace, dbaje na teoretická východiska, zabývající se naplněním jednotlivých znaků skutkové podstaty trestného činu podvodu, pro který byli obžalovaní trestně stíháni.

23. Nad rámec odkázání na odůvodnění napadeného rozsudku pokládá nicméně vrchní soud za patřičné vyjádřit se blíže k jednotlivým argumentům opravného prostředku státního zástupce:

24. Ve vztahu k tomuto odvolání je třeba předeslat, že gros námitek odvolatele spočívá zejména v otázce zavinění, resp. v tom, zda u obžalovaných lze shledat dolózní zavinění alespoň ve formě úmyslu nepřímého. V tomto ohledu lze v odvolání dosledovat několik nosných okruhů námitek, a sice, že role obžalovaných a jejich zodpovědnost za chod společnosti je nesporná; obžalovaní měli znalost o špatné ekonomické situaci společnosti, konkrétně o její ztrátovosti a nedostatečnosti likvidních finančních zdrojů k úhradě svých dluhů; sanační opatření pro odvrácení špatné ekonomické situace společnosti byla nedostatečná a riziková, resp. nebyla zde dostatečná jistota v jejich účinnosti, na kterou by bylo možno se spoléhat; obžalovaní uvedli své obchodní partnery v omyl tím, že jim zatajovali nepříznivou ekonomickou situaci společnosti CBPS a rizika s tím spojená, kdy měli alespoň v hrubých obrysech tuto nastínit, neboť je otázka existence dluhů krucální z hlediska posouzení, zda smluvní vztah uzavřít; podnikatelské riziko totiž není bezbřehé. Dále státní zástupce namítá, že okamžik úpadku společnosti CBPS není z hlediska naplnění skutkové podstaty podvodu určující. V neposlední řadě též poukazuje na problematiku vzniklé škody ve světle kauzality s jednáním obžalovaných.

25. Co se týká otázky znalosti obžalovaných ohledně nedobré finanční situace společnosti CBPS, je třeba uvést, že nalézací soud tuto skutečnost nikterak nerozporuje – naopak sám konstatuje, že obžalovaní si byli vědomi ztrátovosti společnosti a napjaté situace stran likvidity finančních zdrojů společnosti. Podstatným však zůstává, že na základě provedeného dokazování nalézací soud dospěl k závěru, že obžalovaní tuto situaci nepovažovali za trvalou, ale naopak za přechodnou a zvládnutelnou, přičemž podnikali konkrétní kroky k jejímu překonání. Jednalo se zejména o snahu získat podporu ze strany bankovního sektoru, která byla založena na předpokladu reálného schválení, a dále jednání se strategickým partnerem OHL ŽS, jež se

v určité fázi mohla jevit jako mířící ke zdárnému konci. Tato sanační opatření mohla mít zásadní vliv na stabilizaci cash-flow společnosti, a tak i odvrácení jejích finančních problémů. V tomto ohledu se jeví odůvodnění nalézacího soudu jako zcela přiléhavé.

26. Nadto se odvolací soud zcela ztotožňuje se závěrem soudu nalézacího, že jakýkoli podnikatelský subjekt musí mít možnost pokusit se o zvrácení nepříznivého ekonomického vývoje, aniž by tím byl vystavován riziku trestní odpovědnosti pouze z důvodu, že podnikatelská strategie ex post nevedla k očekávanému výsledku – nelze trestněprávně penalizovat samotnou skutečnost, že se podnikatelský plán nenaplnil. Z provedeného dokazování navíc jednoznačně vyplynulo, že obžalovaní realizovali aktivní sanační kroky k posílení platební schopnosti společnosti již v průběhu ztrátového období, nikoli až ve fázi neodvratného úpadku. Tuto skutečnost tak nelze dávat do souvislosti s dovozením nepřímého úmyslu, neboť v takovém případě lze jen stěží dovodit, že by obžalovaní byli srozuměni s tím, že svým jednáním způsobí jiným škodu. Z povahy jednání obžalovaných je zřejmé, že nebylo číněno ve smyslu zaviněného způsobení škody, ale právě naopak – se snahou jí předejít, což je s existencí nepřímého úmyslu neslučitelné.

27. Je třeba důrazně připomenout, že trestní právo nemůže zpětně hodnotit podnikatelské rozhodnutí optikou výsledku, který nastal až s odstupem času (přičemž nešlo o sanační rozhodnutí formální či ledabylá, nýbrž o konkrétní a cílené kroky, které svědčily o reálném zájmu obžalovaných společnost stabilizovat a zachovat její provoz). Jinými slovy, skutečnost, že se sanace společnosti nakonec nezdařila, není sama o sobě okolností, jež by dokazovala samotný úmysl obžalovaných způsobit škodu, nebo dokonce realizovat podvodné jednání. Trestněprávní posouzení musí vycházet zejména z toho, co obžalovaní věděli a s čím byli srozuměni v době, kdy jednali, nikoli z toho, co se ukázalo jako neúčinné až dodatečně. Takový ex post pohled je v trestním právu nepřijatelný, neboť zaměňuje výsledek podnikání s trestní odpovědností, což je v přímém rozporu s trestněprávní zásadou ultima ratio a zásadou subsidiarity trestní represe.

28. Ani námitka státního zástupce, že sanační opatření byla nedostatečná a riziková, neobstojí. Nalézací soud se s touto otázkou vypořádal pečlivě a logicky, přičemž tyto závěry jsou podloženy konkrétními důkazy. Ze skutkových zjištění plyne, že obžalovaní činili cílené kroky směřující ke stabilizaci cash-flow společnosti, přičemž oprávněně mohli předpokládat, že tyto kroky povedou k pozitivnímu výsledku. V rámci sanačních snah se společnost obrátila na bankovní sektor, a to konkrétně ČSOB, Komerční banku a Českou spořitelnu – tedy na instituce, které již dříve této společnosti poskytovaly finanční produkty v podobě úvěrů či bankovních záruk, a společnost vůči nim vystupovala jako bonitní a důvěryhodný klient. S ohledem na dosavadní bezproblémovou spolupráci a historii čerpání produktů bylo proto zcela legitimní očekávat, že další bankovní záruky či úvěrové linky budou rovněž schváleny a zpřístupněny. Jednání obžalovaných tedy nevycházelo z iluzorních, hypotetických či zcela nepravděpodobných předpokladů, ale z reálné zkušenosti s bankovním sektorem, přičemž motivem byla jednoznačně snaha zajistit prostředky k úhradě splatných závazků a překonání dočasné finanční tísně.

29. Obdobně nalézací soud hodnotil i snahu o vstup strategického partnera OHL ŽS, která měla rovněž zásadní význam pro finanční ozdravení společnosti. V květnu 2008 tento partner veřejně deklaroval zájem o kapitálový vstup a budoucí spolupráci. Realizace této transakce byla podmíněna souhlasem dozorčí rady mateřské společnosti, což je v korporátní praxi zcela standardní postup. Až počátkem července 2008 bylo obžalovaným sděleno, že souhlas udělen nebude a jednání o vstupu tak bylo neúspěšně ukončeno. V daném kontextu je zřejmé, že obžalovaní i v tomto případě jednali v oprávněném očekávání úspěšného završení jednání, neboť komunikace mezi stranami nasvědčovala vzájemné dohodě a vůli transakci realizovat. Samotná skutečnost, že ke vstupu strategického partnera nakonec nedošlo, nemůže zpětně zpochybnit legitimitu takového očekávání, a už vůbec nemůže být vykládána jako důkaz přílišné a neúměrné rizikovosti či nezodpovědnosti jejich jednání.

30. Rovněž je třeba podotknout, že hodnocení státního zástupce se, zdá se, omezuje na jednotlivé sanační kroky posuzované izolovaně, nikoli ve svém vzájemném kontextu a celkovém obrazu. Takový přístup nicméně neodpovídá požadavku komplexního hodnocení skutkového děje a může tak vést ke zkreslenému obrazu o skutečné motivaci obžalovaných. Naopak nalézací soud správně zohlednil, že obžalovaní nevkládali své naděje pouze do jednoho sanačního opatření, nýbrž postupovali, resp. usilovali o sanaci společnosti, paralelně ve více směrech. Každé z těchto opatření mělo potenciál ekonomickou situaci společnosti stabilizovat, a jejich souběžná realizace tak zvyšovala pravděpodobnost úspěchu jako celku.

31. Právě tento systémový přístup a reálný předpoklad možnosti obratu vylučují závěr, že by obžalovaní byli srozuměni se způsobením škody svým věřitelům. Pokud by totiž jednali s nepřímým úmyslem, pak by logicky nedávalo smysl vynakládání legitimního soustavného a cíleného úsilí k zajištění financování a ozdravení společnosti. Opět je zde nutno konstatovat, že zavinění se posuzuje podle okolností, které byly obžalovaným známy v době jejich jednání, nikoli s ohledem na to, co se později nepodařilo naplnit. Skutečnost, že k zamýšlenému cíli nedošlo, je sama o sobě bez právní relevance, pokud obžalovaní v dané době jednali v dobré víře, že jejich kroky povedou ke zvrácení nepříznivého vývoje. Trestní odpovědnost nemůže být založena pouze na neúspěchu podnikatelského rozhodnutí, pokud takové rozhodnutí nebylo zjevně iracionální, nepřiměřeně nejisté či účelově škodlivé, což v tomto případě z provedených důkazů nevyplyvá.

32. K další námitce státního zástupce, týkající se uvedení smluvních partnerů v omyl zamlčením skutečné ekonomické situace, je třeba uvést, že i zde nalézací soud správně uzavřel, že obžalovaní až do okamžiku podání insolvenčního návrhu legitimně věřili, že se jim prostřednictvím sanačních opatření podaří závazky společnosti uhradit, a tuto víru podporoval i reálný vývoj probíhajících jednání. Tato jejich očekávání nelze považovat za klamná či účelová, ale za věcně podložená okolnostmi, které v dané době objektivně existovaly. Závěr o úpadku a neudržitelnosti provozu společnosti se stal zřejmým až následně – a v ten moment byl ze strany obžalovaných obratem podán insolvenční návrh, což opět dokládá absenci úmyslu škodit obchodním partnerům a zejména to vylučuje úmysl podvodný.

33. Je nutno zdůraznit, že dominantní postavení společnosti na trhu, na něž státní zástupce poukazuje, nelze hodnotit jednostranně. Zatímco poškození mohli – jak státní zástupce konstatuje – spoléhat na stabilitu a důvěryhodnost této společnosti, stejným způsobem mohli obžalovaní důvodně předpokládat, že se společnosti podaří získat nové zakázky a překlenout dočasnou ztrátovost právě díky jejímu postavení a reputaci. Z tohoto hlediska tak nelze spatřovat v jednání obžalovaných úmysl uvádět obchodní partnery v omyl, když sami věřili, a to nikoli naivně, ve schopnost společnosti závazky zvládnout.

34. Co se týče argumentu státního zástupce, že poškozeným nelze klást za vinu, že se neseznámili s účetní závěrkou ve sbírce listin obchodního rejstříku, pak je třeba připomenout, že nelze zároveň po obžalovaných požadovat, aby každému smluvnímu partnerovi aktivně prezentovali neúměrně detailní přehled ekonomické situace společnosti, zejména za situace, kdy ta z právního hlediska plnila informační povinnost standardním způsobem. Pokud pak státní zástupce hovoří o tom, že měli, alespoň v hrubých obrysech“ naznačit ekonomické problémy (ztrátovost), pak je třeba uvést, že právě k takové informaci měli smluvní partneři přístup prostřednictvím veřejně dostupných účetních dokumentů (což ostatně sám státní zástupce připouští), což je v obchodních vztazích obvyklé a právně předpokládané. Tím není řečeno, že na obchodního partnera lze přesouvat odpovědnost za svou situaci, ale že neinformování o ztrátovosti společnosti, kterou obžalovaní vnímali jako přechodnou, v projednávané věci s ohledem na ostatní okolnosti nepředstavuje zamlčení rozhodné skutečnosti ve smyslu skutkové podstaty trestného činu podvodu.

35. Odvolací soud si je vědom, že podnikatelské riziko není neomezené a nemůže sloužit jako univerzální obhajoba jednání, která již překračují zákonné meze. Současně však nelze souhlasit s implicitním závěrem státního zástupce, že samotný fakt podnikatelského neúspěchu nebo ztrátového hospodaření je indicie pro závěr o trestněprávní odpovědnosti statutárního orgánu společnosti. Trestní právo nemůže nahrazovat selhání obchodního plánu, pokud toto selhání nebylo spojeno s úmyslem způsobit škodu, popřípadě s hrubou nedbalostí v podobě naprosté rezignace na povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře.

36. V dané věci nalézací soud správně nepovažoval ekonomickou situaci společnosti CBPS za chronickou či neřešitelnou. Z provedeného dokazování naopak jednoznačně vyplynulo, že obžalovaní činili cílené a systematické kroky právě s cílem předejít vzniku dalších škod, a to jak na straně věřitelů, tak případně i dalších třetích osob. Záměrem těchto kroků nebylo situaci maskovat nebo prodlužovat její neřešitelný stav, ale naopak snížit dopad stávajícího stavu a zachovat provozuschopnost společnosti, která v té době disponovala potenciálem k finančnímu ozdravení. Takové jednání není projevem bezbřehosti podnikatelského rizika, jak státní zástupce uvádí, nýbrž jeho vědomého řízení v mezích standardní praxe.

37. Odvolací soud souhlasí s obecným východiskem, že skutková podstata trestného činu podvodu není časově podmíněna okamžikem vzniku úpadku společnosti, tedy že samotný vznik úpadku neznámá automaticky naplnění pojmového znaku trestného činu. Zároveň však třeba dodat, že určení okamžiku úpadku má v projednávaném případě význam při posouzení subjektivního vztahu obžalovaných k důsledkům jejich jednání. V tomto směru je třeba zdůraznit, že skutková podstata podvodu z pohledu zavinění vyžaduje, aby pachatel byl v době jednání srozuměn se způsobením škody – tedy aby věděl, že jeho jednání povede ke škodlivému následku, a přesto v něm pokračoval.

38. Z provedeného dokazování však vyplynulo, že obžalovaní až do počátku července 2008 důvodně věřili v možnost stabilizace společnosti a plnění jejích závazků, a teprve poté, co se ukázalo, že ani jedno ze sanačních opatření nebude realizováno, přistoupili k podání insolvenčního návrhu. Právě tato bezprostřední reakce svědčí o tom, že do okamžiku, kdy jim bylo zjevné, že úpadek je neodvratitelný, jednali bona fide, tedy nikoli se srozuměním, že svým jednáním poškodí věřitele. Tvrzení státního zástupce, že okamžik úpadku není rozhodující, tak nelze vykládat izolovaně.

39. Závěrem je třeba se vyjádřit i k námitce odvolatele, která míří směrem k příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaných a vznikem škody na straně poškozených. V tomto ohledu je třeba připomenout, že trestněprávní odpovědnost nelze založit pouhým následkem, tedy samotnou existencí škody, nýbrž musí být spojena s konkrétním trestněprávně relevantním jednáním pachatele, které bylo příčinou tohoto následku. Jinými slovy – ne každé jednání, které předchází vzniku škody, je jejím trestněprávně významným původcem.

40. Nalézací soud správně uzavřel, že škoda, vzniklá obchodním partnerům, nebyla důsledkem podvodného jednání obžalovaných, nýbrž výsledkem objektivního vývoje situace, kterou obžalovaní nezpůsobili, ale snažili se jí čelit. Z proběhlého dokazování vyplynulo, že jednali s přesvědčením, že jejich kroky povedou ke stabilizaci společnosti, a tedy i k možnosti uhradit veškeré závazky. Pokud následně k úhradě nedošlo, pak škoda nebyla vyvolána jejich klamným jednáním, ale selháním legitimních a racionálně podložených očekávání. V právní rovině tak chybí zaviněná příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaných a vznikem škody.

41. Trestní právo přitom není instrumentem sankcionování každého ekonomického neúspěchu, který má za následek škodu na straně jiného subjektu. Takový přístup by vedl k erozi základních principů právní jistoty a k nebezpečnému rozšiřování trestněprávní represe za podnikatelské selhání. Právě proto je třeba důsledně rozlišovat mezi jednáním, které je nečestné, podvodné či účelově škodlivé, a jednáním, které je motivováno snahou o nápravu situace, byť se tato snaha nakonec ukáže jako neúspěšná. V dané věci nebyla prokázána ani subjektivní stránka ve smyslu

úmyslu způsobit škodu, ani objektivní stránka ve smyslu bezprostřední příčiny škodného následku. V takovém případě na trestní odpovědnost obžalovaných usuzovat nelze.

42. Na základě všech výše uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání státního zástupce není důvodné. Námitky, uplatněné v odvolání, se míjejí s výsledky provedeného dokazování i s přesvědčivou a logickou hodnotící úvahou nalézacího soudu. Ten se jednotlivými skutkovými i právními otázkami zabýval důkladně a své závěry opřel o hodnověrné důkazy hodnocené v jejich souvislostech, nikoliv izolovaně. Nebyla prokázána existence subjektivní stránky trestného činu – úmyslu (byť nepřímého), pročez nelze hovořit o naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu, pro který byli obžalováni trestně stíháni. Trestní odpovědnost musí zůstat vymezena pro případy skutečně společensky škodlivého a zavrženíhodného jednání. Nelze trestně stíhat pouhý podnikatelský neúspěch, byť se jeho důsledky dotknou i v takto velké míře dalších zainteresovaných osob, pokud takovému výsledku předcházelo jednání zjevně vedené snahou o odvrácení nepříznivého stavu, a nikoliv záměrem škodit. Trestní právo je krajní prostředek ochrany právního řádu a nelze jej uplatňovat tam, kde situaci lze vysvětlit prostředky jiných právních odvětví – typicky právem civilním, resp. insolvenčním (jakkoli lze tyto prostředky využít paralelně a simultánně). V ostatních bodech se odvolací soud zcela ztotožňuje se závěry krajského soudu, pročez na ně i opakovaně může odkázat.

43. Za této situace tak Vrchní soud v Praze neshledal žádná pochybení, která by odůvodňovala zásah do napadeného rozhodnutí, a odvolání státního zástupce proto jako nedůvodné dle § 256 tr. řádu zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Do dvou měsíců od jeho doručení je možno proti němu podat dovolání. Dovolání mohou podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí a obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se za dovolání nepovažuje. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně. V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu, s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. ř. nebo § 265b odst. 2 tr. ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda jej podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Praha 9. září 2025

JUDr. Milan Krejčířík
předseda senátu